

Едуард СИРОМОЛОТ,

аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

Eduard SYROMOLOT,

Postgraduate Student of the Department of Public Administration and Economic Policy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

<https://orcid.org/0009-0006-0118-4237>

Науковий керівник: **Наталія ГАВКАЛОВА**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

ЄВРОРЕГІОНИ ЯК ПРОТОТИП ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ТИПІВ ТЕРИТОРІЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Транскордонне співробітництво у рамках єврорегіонів здійснюється в Україні з 1993 року, регулюється положеннями діючої Державної програми розвитку транскордонного співробітництва 2021-2027[1], є одним із видів міжнародного територіального співробітництва відповідно до нових змін у регулюванні розвитку транскордонного співробітництва в Україні з прийняттям нового закону [2] в якому поняття єврорегіон визначається як форма транскордонного співробітництва, що здійснюється відповідно до двосторонніх або багатосторонніх угод для сприяння транскордонному співробітництву.

В рекомендаціях парламентських слухань єврорегіон визначаються як дієва організаційна форма транскордонного співробітництва та визначена ініціатива Інформаційного центру Асоціації європейських прикордонних регіонів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця щодо створення Асамблеї українських прикордонних регіонів і єврорегіонів [3], в якій уперше було зазначено поняття прикордонний регіон, як адміністративно територіальна одиниця України, у контексті розвитку транскордонного співробітництва та діяльності єврорегіонів.

Слід відмітити що у першій редакції Державної стратегії регіонального розвитку України 2021-2027 прикордонний регіон визначається як функціональний тип території, який безпосередньо прилягає до державного кордону [4].

Що стосується європейського досвіду, слід відзначити досвід діяльності Асоціації європейських прикордонних регіонів, яка об'єднує та представляє інтереси прикордонних та транскордонних регіонів у тому числі єврорегіонів, як лабораторій європейської інтеграції, з моменту свого створення, а саме у 1971 році [5] та офіс якої знаходиться у м. Гронау на території першого Єврорегіону Єврорегіо створеного у 1958 році [6].

EUROREGIONS AS A PROTOTYPE OF FUNCTIONAL TYPES OF TERRITORIES AND EUROPEAN INTEGRATION

The transformational processes of renewing the regional development of Ukraine affected legislative changes in the field of regulating the development of cross-border and territorial cooperation, prioritizing actions in the direction of implementing regional policy in terms of identifying functional types of territories and creating mechanisms and tools to support them at the local and regional levels of government.

Despite the fact that the term functional types of territories appeared in 2022 as a result of the influence of the European practice of territorial cooperation and the experiment of governance at the local and regional levels, an analysis of the influence of the Ukrainian experience of developing Euroregions as a priority of the regional policy and cross-border cooperation in Ukraine and the European practice of operating Euroregions as a prototype of European integration and a functional type of territories has not yet been conducted.

Keywords: Euroregions, functional types of territories, good governance, public administration, cross-border and territorial cooperation, regional policy, European integration.

Сучасне європейське бачення щодо поняття єврорегіонів характеризує його як транскордонне територіальне утворення та одиницю відповідно європейської типологізації територій NUTS, яке об'єднує партнерів з двох або більше прикордонних регіонів для отримання фінансування для реалізації спільних проєктів, що відображають усі форми співпраці між договірними сторонами [7], [8].

Європейська Комісія визначає важливу роль прикордонних регіонів у процесі проведення європейської інтеграції [9].

У дослідженні [10, С.10,188] поняття функціональна територія визначається як регіон, який функціонує як єдина політична, соціально-економічна система яка охоплює повністю або частково територію кількох адміністративно-територіальних одиниць, які взаємодіють між собою у економічній, комунікаційній, транспортній, освітній, молодіжній, спортивній, екологічній тощо сферах співробітництва, та визначає транскордонний регіон, як функціональний тип територій.

Таким чином, у проведеному дослідженні встановлено семантичний зв'язок між поняттями єврорегіон, прикордонний та транскордонний регіон, функціональний тип територій, і доведено, що єврорегіони є сучасними живими лабораторіями та прототипами європейської інтеграції і функціональних типів територій.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки: Постанова КМУ від 14 квітня 2021 р. № 408: станом на 03 травня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#Text>

2. Про міжнародне територіальне співробітництво України: Закон України від 24 квітня 2024 року № 3668-IX : станом на 27 червня 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>

3. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Транскордонне співробітництво як чинник євроінтеграційних процесів України»: Постанова Верховної ради України 1537-VIII від 21.09.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1537-VIII#n11>

4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова КМУ від 15 березня 2024 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF#n2>

5. Association of European Border Regions. URL: <https://www.aebr.eu/about-us/>

6. EUREGIO. URL: <https://www.euregio.eu/>

7. Euroregions. URL: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/en/resources/territories/euroregions/#:~:text=A%20Euroregion%20is%20a%20cross,1%20in%20different%20European%20countries.>

8. Euroregions as mechanisms for strengthening cross-border co-operation in the Baltic Sea region. URL: https://www.researchgate.net/publication/253039703_Euroregions_as_mechanisms_for_strengthening_cross-border_co-operation_in_the_Baltic_Sea_region

9. Functional Areas in the EU project. URL: https://functionalareas.eu/wp-content/uploads/2024/07/FA-Toolkit_11.07.2024_pages.pdf

10. European Commission Brussels, Border Regions: Living labs of European integration. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52021DC0393&fbclid=IwAR3gErl_eujS7fP5Od2vGZVpd_4xjEeL0Q-Vnq4Yd6DTWNQuFjEWPEgpSBg